

INTÉZMÉNYAKKREDITÁCIÓS ELJÁRÁS

2012/2013

(Harmadik akkreditációs értékelés)

PÉCSI PÜSPÖKI HITTUDOMÁNYI FŐISKOLA

akkreditációs jelentése

A 2014/2/VII/6. sz. MAB HATÁROZAT MELLÉKLETE

2014. január 31.

Előző intézményakkreditáció: 2007/7/XI/1/4. sz. MAB határozat

Tartalomjegyzék

A Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola akkreditációs értékelése	2
I. Akkreditációs minősítés	2
II. Minőségértékelés	3
II.1. A főiskola általános helyzetképe	3
II.2. A főiskola kulcsfontosságú eredményei	4
1. Oktatás	4
2. Kutatás-fejlesztés	5
3. Gazdálkodás.....	5
II.3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata	5
1. Stratégia és eljárások a minőség biztosítására.....	5
2. Képzési programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése	6
3. A hallgatói teljesítmények értékelési rendszere	6
4. Az oktatók minőségének biztosítása	6
5. Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások	7
6. A belső információs rendszer.....	7
7. Nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása	7
III. A főiskola további működésére vonatkozó javaslatok	7
IV. A főiskolán folyó hitéleti képzések értékelése	8
Teológia	8
Katekéta-lelkipásztori munkatárs.....	10
Függelék	12
A Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola által folytatott képzések.....	12
A látogató bizottság tagjai.....	12
A látogatás időpontja	12

A PÉCSI PÜSPÖKI HITTUDOMÁNYI FŐISKOLA akkreditációs értékelése

I. Akkreditációs minősítés

Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola	2014/2/VII/6. sz. MAB határozat A A főiskola akkreditációja – az intézmény akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2018. december 31-ig hatályos, 2016 szeptemberében indítandó követő (monitor) vizsgálat közbeiktatásával.

Az akkreditációs minősítés indoklása

A nemzeti felsőoktatásról szóló hatályos 2011. évi CCIV. tv. vonatkozó §-ai, illetve a MAB akkreditációs elvárásai alapján a **Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskolát** a MAB **főiskolaként akkreditálja**¹. A jogszabályoknak és az akkreditációs elvárásoknak való megfelelés tekintetében a MAB a következőket állapította meg:

- Az intézmény az Nftv. 6. § (2) bekezdése és a 91. § (5) bekezdése szerinti ^{2 3} képzési szerkezetben folytat képzést⁴ (alapképzés, osztatlan mesterképzés).
- Rendelkezik a feladatai ellátásához szükséges állandó kutatói, oktatói karral: a teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatóinak létszáma **13 fő**. Emellett az alaptevékenységének ellátásához szükséges oktatók és kutatók legalább **hatvan** százalékát munkaviszony, illetve azzal azonos elbírálás alá eső jogviszony keretében foglalkoztatja (**15 főből 13 fő: 87 %**).
- A munkaviszony, illetve azzal azonos elbírálás alá eső jogviszony keretében foglalkoztatott oktatók, kutatók legalább egyharmadának van tudományos fokozata (**13 főből 9 fő: 69 %**). Ilyen alacsony oktatói létszám mellett ezek a számok megfelelőnek tekinthetők, de a gondoskodás az utánpótlásról – a két doktorjelölt ellenére – sem elhanyagolható feladat.
- Rendelkezik a képzéshez és a tudományos kutatáshoz szükséges tárgyi feltételekkel (megfelelő épülettel – benne a funkciók teljesítésére alkalmas szervezetszerű terekkel; előadóteremmel, szemináriumi helyiséggel, intézményi könyvtárral, informatikai háttérrel, megfelelő hozzáférésekkel, gyakorlóhelyekkel, – valamint kollégiumi férőhelyekkel, sport és kulturális lehetőségekkel, diákétkezési lehetőségekkel) és pénzügyi eszközökkel.
- Az intézményi dokumentumok⁵ kidolgozottak, rendelkezésre állnak.
- Az intézmény minőségbiztosítási és – fejlesztési folyamatai – ennek keretei között a vezetési, tervezési, ellenőrzési, mérési és értékelési eljárások – megfelelőek.

A 2016. szeptemberében indítandó követő (monitor) vizsgálat tárgya az akkreditációs jelentésben szereplő javaslatokkal kapcsolatos intézményi intézkedések és azok eredményeinek értékelése, valamint a hitéleti képzések aktuális feltételeinek, az akkreditációs elvárásoknak való megfelelésnek a vizsgálata.

¹ Nftv. 115. § (4) Az e törvénynek megfelelő fenntartási rendszert, intézményi, szervezeti felépítést, személyi feltételeket – ha e törvény eltérő rendelkezést nem tartalmaz – a felsőoktatási intézményeknél 2015. szeptember 1-jéig kell kialakítani.

² Nftv. 6. § (2) Legalább két képzési, illetve tudományterületen vagy művészeti ágban, legalább négy szakon, a következő választható képzési szerkezetben folytat képzést: alapképzés, vagy alap- és mesterképzés, vagy alap-, valamint mester- és doktori képzés, vagy mester- és doktori képzés.

³ Az Nftv. 91. § (5) **Hitéleti képzést folytató felsőoktatási intézmény** a főiskola elnevezést akkor is használhatja, ha egy képzési területen, egy szakon jogosult alapképzés folytatására.

⁴ Ld.: a *Függelékben* felsorolt szakok jegyzékét

⁵ Alapító okirat; küldetésnyilatkozat; organogram; intézményfejlesztési terv; szervezeti és működési szabályzat; minőségbiztosítási szabályzat; az előző akkreditáció MAB határozata.

II. Minőségértékelés

II.1. A főiskola általános helyzetképe

Honnan – hova tart az intézmény. Az előző intézményi akkreditációs határozat ajánlásai nyomán tett intézményi szintű intézkedések.

A Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola egyházi fenntartású katolikus felsőoktatási intézményként működik, és kizárólag hitéleti képzést folytat. Ennek megfelelően a katolikus egyház tanítása és értékrendje iránt elkötelezett intézmény, feladatának pedig elsődlegesen a katolikus egyház hitéleti tevékenysége számára történő elhivatott, hozzáértő, értéktudatos szakemberek képzését tekinti. A főiskola a maga küldetését a Szervezeti és Működési Rendje (SZMR) 4. §-ában rögzítette, ezt tekintik a küldetésnyilatkozatuknak. A főiskola intézményfejlesztési tervében lefektetett jövőképeinek lényege a hitéleti képzés fenntartása, annak a pasztorális igényekhez igazítása, folyamatos tartalmi és módszertani korszerűsítése.

A főiskola szervezeti struktúrája és szabályozó rendszere megfelelően kiépült, amelyek lehetővé teszik a tevékenységek és folyamatok irányítását és ellenőrzését. 2007-ben elfogadásra került a munkaköri és illetményszabályzat is. Ez a szabályzat az oktatói alkalmasság, oktatói feladatkörök, felelőségek, illetve az oktatói minőségbiztosítás ügyeit szabályozza világos elvek mentén, ugyanakkor gyakorlatias módon. Az említett szabályzatban leírt módon 2010-ben lebonyolították az oktatók átfogó minőségi értékelését, annak eredményeit a szenátus megtárgyalta, és a szükséges következtetéseket le is vonta. A következő átfogó oktatói minősítés az akkreditációs látogatás idején is folyamatban volt.

Miután megszűnt az egyházmegyei papi szeminárium, a főiskola új kihívások elé került, még a léte is kérdésessé vált; ez korszerűbb, rugalmasabb oktatási modellek bevezetésére ösztönözte a főiskola vezetését. 2008–2009-ben kezdődött el a főiskolán egy átfogó tanulmányi reform előkészítése, amely sokkal erőteljesebben figyelembe veszi a hallgatók érdeklődését, előképzettségét, passzív tudás átadása és megkövetelése helyett inkább képességeket kíván fejleszteni. A reformfolyamat eredményeképpen 2010 nyarára megújították tantervüket és számos oktatási eljárásukat. Az előző akkreditációs határozatban foglalt javaslatokat megfogadva a minőségügyi szervezetben megszűntek a fölösleges párhuzamosságok.

A főiskola dokumentumainak kidolgozottsága, folyamatos aktualizálása, a főiskola szervezete, vezetése, a HÖK részvétele az intézmény vezetésében, intézményi stratégia.

A főiskola dokumentumainak kidolgozottsága megfelelő, az aktualizálás rendszeres, a szervezeti felépítés és a felelősségi körök kialakítása hatékonyan támogatja az intézmény működését. A főiskola legfontosabb dokumentumai a honlapról elérhetők.

A fenntartó és a főiskola közötti, illetve a főiskolán belüli döntéshozatali mechanizmusokat, függelmi viszonyokat az SZMR világosan, kellő részletességgel szabályozza, azok minden helyzet kezelésére alkalmasak. A főiskolai döntéshozatal csúcán a szenátus áll, ezzel a rektor egyszemélyi felelőssége és a testületi irányítás megfelelő összhangot alkot, biztosítva a hatékony működés, a valamennyi érdekelt részvételével történő döntés-előkészítés és a kontroll lehetőségét.

A HÖK (Diáktanács) elnöke a feladatkörének teljesítése mellett aktív kapcsolatot ápol az intézmény vezetésével, a rektorral és a főtitkárral, így elősegítve a gyümölcsözőbb együttműködést. Mindemellett az utóbbi években a HÖK elnök vezetésével megtörtént a hasonló hitéleti képzést folytató katolikus intézményekben működő hallgatói önkormányzatokkal való kapcsolatfelvétel, azokkal aktív a kapcsolat, közös programokat szerveznek. A cél a közeljövőben, hogy a HÖK szervezetén belül egységesen fellépve alapozhassák meg jelenlétüket, érdekképviseletüket.

A szabályozási, fegyelmi, illetve egyéb, hallgatókat érintő kérdésben a Diáktanács véleményezési (a törvényben meghatározott esetekben) egyetértési jogot gyakorol.

A rektor rendszeresen egyeztet a Diáktanács elnökével, és időnként a tagjaival is, tevékenységüket törvényességi szempontból felügyeli.

Ez a rendszer egy kizárólag hitéleti képzést folytató intézményben elfogadható.

A főiskola képzési szerkezete, együttműködések az oktatási feladatokban és az infrastruktúra hatékonyságának növelésére.

A főiskola képzési szerkezete megfelelő, a vezetés a társadalmi és jogszabályi környezet változásait figyelembe véve azt rendszeresen felülvizsgálja és módosítja. Az informatikai fejlesztés példásan erős oldala az intézménynek, akár a fontos információk, a tanulmányi rend, akár a tanulmányi szabályzatok, akár a tanulmányi tanácsadás (évfolyam-dolgozatok írása), akár a könyvtári állomány (lexikonok), akár digitális gyűjtemények (szentszéki és püspöki kari dokumentumok és megnyilatkozások), adatbázisok elérhetőségét vesszük figyelembe.

A főiskola regionális szerepe, országos és nemzetközi kapcsolatai, azok hatásai.

A főiskola tudományos kapcsolatokat főleg önállóan működő intézetekkel, tudományos társaságokkal létesített. Ezek közül kiemelkedik a PHF Pécsi Egyháztörténeti Intézettel közös kutatási projekteket megvalósító MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpontja, mellyel az elmúlt két esztendőben két nemzetközi szintű egyháztörténeti konferenciát rendeztek meg, aminek hozadékaként már a második tanulmánykötetet adják ki.

2010 óta a főiskola is részt vesz a CEEPUS közép-európai felsőoktatási csereprogramban, a Bölcséleti és Társadalomtudományi Tanszék a *Bioethics-hálózat* tagja. Ebben a programban az elmúlt négy évben összesen 13 hallgatónak nyílt lehetősége ösztöndíjjal külföldi egyetemi tanulmányokra és kutatásokra. A hallgatói mobilitás elsődleges célpontjai Bécs, Graz, Ljubljana és Opole voltak, ahol a helyi egyetemek moráleteológiai tanszéki oktatói segítették őket kinti tartózkodásuk idején.

A CEEPUS keretén belül az elmúlt években több külföldi vendégoktató tartott előadást a főiskolán. A 2008-ban alapított bécsi székhelyű *Közép-Európai Bioetikusok Társaságának* munkájában kezdetektől aktívan részt vesznek a Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola oktatói. N. N. XXXXX óta a társaság vezetőségi tagja.

A főiskola oktatói közül többen is tagjai az Európai Katolikus Teológiai Társaságnak (*European Society of Catholic Theology*).

A főiskola szoros együttműködést alakított ki a Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziumával, célként megjelölve, hogy a tehetséges diákok korán megismerkedhessenek a nemzetközi tudományos élettel.

A C-SWOT analízis – következtetések, tennivalók.

A benyújtott elemzés részletesen vizsgálja a már működő szakok, az oktatás, és a hallgatók szempontjából a működési potenciált; következtetéseit, továbbfejlődési javaslatait megfogalmazza.

II.2. A főiskola kulcsfontosságú eredményei

1. Oktatás

Képzések kimeneti eredményei, hallgatói létszámadatok intézményi szintű elemző áttekintése, tendenciái az elmúlt öt év statisztikája alapján.

Az önértékelési beadvány és az akkreditációs látogatás alapján megfelelő, az elméleti és a gyakorlati ismereteket, valamint a gyakorlati tevékenységek elsajátítását is szem előtt tartó képzések képe rajzolódik ki. A folyamatos tantervfejlesztés hitéleti szempontból mind a tartalmi, mind a szerkezeti oldalt tekintve a *Magyar Katolikus Püspöki Konferencia* állásfoglalása alapján történik, a pedagógusképzési modulok pedig az állami jogszabályok előírásait teljesítik.

A folyamatosan csökkenő hallgatói létszám, valamint a megszűnő papi szeminárium új kihívások elé állította a főiskolát, amelyekre a tanulmányi folyamatok átszervezésével válaszoltak, ahogy erre a bevezetőben is utaltunk. A 2007-2008-as tanévben bekövetkezett létszámcsökkenést a tanulói létszám stagnálása váltotta fel; a létszám jelenleg 110 fő körül alakul. A lemorzsolódás főleg a levelező szakon jelentős. Az intézmény az elmúlt években sajátos tanulmányi rendet alakított ki és vezetett be, amely a hittudomány felépítésén és belső logikáján túlmenően azt is figyelembe veszi, hogy a hallgatóknak a hittudomány műveléséhez nemcsak előadások hallgatására és az ismereteikről számadásra van szükségük, hanem bizonyos kompetenciákat is el kell sajátítaniuk. A *katekéta* szakon három, *teológia* szakon hét, illetve kilenc évfolyamdolgozat előzi meg a diplomamunkát. A hallgató az írásbeli tudományos munkájára mindenképpen több oktatójától is kap értékelést. Az évfolyamdolgozatokkal kapcsolatos tájékoztatás még azt is tartalmazza, mikor kell az oktatónak elégtelent adnia arra. Ez a feladat

intenzív munkakapcsolatot feltételez és igényel az oktatókkal, alkalmat adva tanulmányi tanácsadásra és a tehetséggondozásra is. Tovább növeli a képzés hatékonyságát az évfolyamdolgozat-konferencia, amelyen általános tájékoztatást kapnak a hallgatók a feladatról, a követelményekről, valamint valamennyi szinten megismerkedhetnek a legkiválóbb dolgozatokkal. Mindez együtt pedig segít megtanulni azt, hogy teológiai szempontból fogalmazzák meg kérdéseiket. A tanulmányi rendnek ez a struktúrája kommunikációra serkent.

Az intézményben többszintű tehetséggondozás folyik: a tanrenden kívüli keretek között segítik a hallgatókat egyes főiskolai tanulmányokhoz kapcsolódó feladatok elvégzésében, és a Berényi Zsigmond Szakkollégium révén szakmai támogatást nyújtanak a tanrendi kereteken túlmutató kutatómunkát végzőknek, ill. ez iránt érdeklődőknek. A középiskolás korosztálynak is biztosítanak tehetséggonosító és orientáló programokat. A kutatómunkára motivált hallgatók a 2009-ben megalapított Szakkollégiumuk keretében kapnak segítséget egy-egy tudományos témában való elmélyüléshez. A szakkollégium 1–1,5 évente felkészítést tart a Kárpát-medencei Keresztény Tudományos Diákköri Konferenciára. Ennek eredményeként az évek során számos jó eredmény született a KKTDK-n.

Végzetek elhelyezkedése, munkaerő-piaci beválás, a DPR működtetése, az adatok felhasználása az intézmény képzési stratégiájában.

A diplomát szerzett hallgatók az utóbbi években jó arányban helyezkednek el. Rendszeresen érkezik az intézményen keresztül a diploma-várományos hallgatók felé az Egyházmegye munkatársaitól állásajánlat. A végzett hallgatókkal rendszeres a kapcsolattartás.

2. Kutatás-fejlesztés

A főiskolán a tudományos kutatás alapvetően két intézet és egy tanszék működéséhez köthető. Ezek tudományos irányultsága határozza meg a rendezvények és a kiadványok tematikáját. A PHF Pécsi Egyháztörténeti Intézet önálló költségvetéssel rendelkező intézete a főiskolának, így különös szabadságot és támogatottságot élvez kutatási projektek kivitelezésében, konferenciák szervezésében és a tudományos eredmények közzétételében. Az intézetnek hat kutató tagja van, egyre eredményesebben képviselteti magát szakmai közegében. A Kateketikai Munkaközösség (intézet) alacsony létszámából adódóan csak eseti jelleggel, rendszertelenül, de a szakmai minőséget szem előtt tartva valósít meg projekteket, míg a Bölcséleti és Társadalomtudományi Tanszék fiatal oktatói egyre bővülő tematikával, egyre intenzívebben keresik a nemzetközi és hazai megmérettetést. Ennek eredményei szaporodó konferenciákban és publikációkban öltönek testet.

3. Gazdálkodás

A főiskola 2007-től 2011-ig stabilan gazdálkodott a rendelkezésére álló erőforrásokból, a likviditását erőteljesen növelte (bár az épület-felújítást és a felszerelési fejlesztéseket elhalasztották). Ez az óvatosság tette lehetővé, hogy 2012 elején az állami finanszírozás megszorítása a főiskola gazdálkodását nem ingatta meg. Mivel a bérköltség a legjelentősebb költség, a 2013. évre e téren óvintézkedéseket fogadott el a főiskola, hogy a gazdálkodási egyensúly ne bomoljon meg.

Az intézmény pénzügyi, munkaügyi, adó- és társadalombiztosítási kapcsolatai rendezettek, minden beszámolási és pénzügyi kötelezettségét pontosan, határidőre teljesíti.

II.3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata

1. Stratégia és eljárások a minőség biztosítására

A PHF jelenleg érvényes minőségbiztosítási rendszere teljesíti az ESG 3.1. szakasz és a MAB követelményeit, működése a bevezetés óta eltelt viszonylag rövid időszakban eredményesnek ítéltető, rendszeres pontos alkalmazásával a továbbiakban alapja lehet a minőségfejlesztésnek. A PHF más magyarországi katolikus hittudományi főiskolákkal együttműködésben dolgozta ki az új ENQA – ESG alapú Minőségbiztosítási Szabályzatot, amely tartalmazza a rendszerdokumentációt, a kézikönyvet is.

A kézikönyv megfelel a nemzetközi és a hazai elvárásoknak, az ESG hét szakaszán túl szabályozza a kutatás minőségbiztosítását is. A rendszer fenntarthatóságát bizonyítja, hogy az akkreditációra való felkészülést is ezen szabályozó dokumentum alapján végezték. Az átdolgozott és naprakész, és az együttgondolkodás által testre szabott minőségbiztosítási rendszer szellemisége és követelményrendszere a továbbiakban irányadó a főiskola számára, noha a gyakorlati megvalósítás tekintetében alkalmas elemeket megőriztek a korábbi kézikönyv által leírt mechanizmusokból is (vezetőségi értékelés, elégedettségi vizsgálatok).

A MAB előző intézményakkreditációs jelentésében megfogalmazott ajánlás – a főiskola méreteire tekintettel – javasolta minőségügyi szervezet egységesítését. Ennek megfelelően 2007-ben megszüntették a főiskola Minőségbiztosítási Tanácsát, a stratégiai jelentőségű és testületi döntést kívánó feladatokat teljes egészében a Tanszékvezetők Tanácsa hatáskörébe utalva, amely azt megelőzően is látott el hasonló párhuzamos funkciót. A Tanács felelőssége ezen túl a szabályozások készítése, a minőségbiztosítás körébe tartozó folyamatok elemzése, értékelése, visszacsatolás, fejlesztési javaslatok megfogalmazása. Ezt egészítették ki az előkészítő és végrehajtó, operatív feladatok eredményes és hatékony elvégzése céljából a főtítkárral személyével. A Tanszékvezetők Tanácsa rendszeresen foglalkozik a képzésekkel kapcsolatos kérdésekkel, áttekinti egy-egy időszak (általában félév, tanév) oktatási, képzési tapasztalatait, és megfogalmaz ajánlásokat szabályozási beavatkozásokra, illetve a képzés területén tartalmi, módszertani változtatásokra. A munka egyik fontos eredménye volt az oktatói munka véleményezési folyamatának aprólékos kidolgozása. A szabályrendszer megalkotása és kivitelezése, illetve az eredmények vizsgálata és értékelése is a Tanszékvezetők Tanácsa irányításával és részvételével történt. Ennek az összetett minőségbiztosítási folyamatnak az eredményeit jelen intézményi önértékelés 3.4.1-es fejezetében részletezték.

Minőségfejlesztési beavatkozások a főiskola életének szinte minden területét érintették az utóbbi öt évben. Az oktatásszervezési, képzési, tantervi beavatkozások rendszerszintű változásait az önértékelés 1. 2-4. pontjai tekintették át, a kutatásszervezési változásokat a 2.2. pontban mutatták be.

A minőségbiztosítási szervezet működése a lehetőségekhez mérten formalizált, de nem minden tekintetben eléggé aktív és innovatív, zömmel eseti problémák feltárására és megoldására szorítkozik. Egyéb területeken az adatok gyűjtése és értékelése informális jellegű. Ugyancsak informális az ellenőrzés, igaz, ez a főiskola méretet, szervezeti viszonyait tekintve akár megfelelő is lehet.

A hallgatói elégedettség mérése megoldott, azonban gyakoribb alkalmazására szükség lenne még akkor is, ha a kériűves felvételek közötti hosszabb időszakokban informális lehetőségek felhasználásával gyűjtenek adatokat az intézkedések megalapozásához.

A minőségbiztosítási rendszer hatásos működéséhez szükséges erőforrásokat, infrastruktúrát és munkakörülményeket a főiskola vezetése biztosítja, a folyamatok működtetésében részt vesz, a fejlesztési döntéseket és intézkedéseket szükség és lehetőség szerint meghozza, amivel a minőségügy iránti elkötelezettsége igazolható.

2. Képzési programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése

A képzési programot a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat átfogóan szabályozza. A változtatások túlnyomó többsége a képzés minőségének javítását célozta, más változtatások a jogszabályi környezet változását vezették át a szabályzaton, illetve szervezési szempontú ésszerűsítéseket szolgáltak. A főiskola a képzési program átalakításakor mind a megváltozott létszámhoz, mind a megváltozott hallgatói igényekhez igazodott, annak érdekében, hogy a képzésben nyújtott ismereteket a körülményekhez igazítva hatékonyabban tudják átadni.

3. A hallgatói teljesítmények értékelési rendszere

A főiskolán a hallgatói teljesítmények értékelése az általánosan ismert és elfogadott ötfokozatú érdemjegy skálával történik. Ezen felül a gyakorlati jegyes értékeléseknél nagy szerepet kapnak az egyéni, személyre szabott szöveges értékelések, szóban vagy írásban. Az alacsony hallgatói létszám garantálja, hogy az oktatók személyesen ismerik a hallgatókat, így nemcsak egy adott tárgyon belül az adott félévben adott értékelésük személyes és építő, hanem oktatási tevékenységükben át tudják fogni a hallgató korábban nyújtott teljesítményét is. A szemináriumi feladatok vállalásakor és kiosztásakor az oktatóknak lehetősége van arra, hogy a hallgató egyéni érdeklődésének megfelelő, kompetenciáit fejlesztő feladatot tűzzön ki.

4. Az oktatók minőségének biztosítása

A 2007. évi akkreditációt követően a szenátus elfogadta a Munkaköri és illetményszabályzatot, amely a felsőoktatási törvénnyel összhangban szabályozza az oktatói alkalmasság, a feladatkör, a munkaidő kérdéseit, és részletesen meghatározza az oktatókkal szembeni előmeneteli és teljesítménykövetelményeket. Ez a szabályzat az oktatók háromévenkénti minősítését írja elő, az első ilyen átfogó minősítés 2010-ben eredményesen lezajlott. A minősítés során három szempontból – oktatás, kutatás, munkavégzés (munkafegyelem – külön-külön értékelnek minden oktatót „nem megfelelő”, „megfelelő”, illetve „kiváló” eredménnyel.

5. Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások

A képzési rendszert az alapvetően rendelkezésre álló oktatási infrastruktúra maximálisan kiszolgálja. A bútorok, berendezések, informatikai eszközök mind az oktatók, mind – például a prezentációk esetében – a hallgatók rendelkezésére állnak. Ezen túlmenően több területen biztosítanak szolgáltatásokat a hallgatók tanulmányi környezetének minőségi szinten tartására. Az intézmény a *Theolingua Nyelvvizsgaközpont* akkreditált nyelvvizsgahelye, a hallgatók államilag elismert szaknyelvi vizsgát tehetnek. Nyelvvizsga-felkészítő kurzusokat is tartanak annak érdekében, hogy a szaknyelvi szókinccset és a típusfeladatokat is gyakorolhassák a vizsgára készülők.

6. A belső információs rendszer

A főiskola belső információs rendszert működtet. A sürgős információkat a tanulmányi iroda kör-e-maileken keresztül juttatja el a hallgatókhoz, illetve az oktatókhoz. A hallgatókkal való kapcsolattartás kétoldalú formája a Tanulmányi Iroda által felügyelt, zárt PPHF-es *Facebook* oldal. Fontos oktatásszervezési és fórumlehetőség a főiskola zárt rendszerű *E-schola* felülete, amit a honlapon keresztül bejelentkezve használhatnak. A HÖK képviselői segítségével a Diáktanács által kezelt blog felületen folytatnak kétoldalú kommunikációt a hallgatók.

Az intézmény vezetése számára fontos információforrás a főiskola saját Excel-alapú tanulmányi nyilvántartási rendszere.

7. Nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása

A főiskola tevékenységéről, a kínált programokról, ezek tervezett kimeneteiről, az elérhető végzettségekről, az alkalmazott oktatási, tanulási és teljesítményértékelési eljárásokról, a hallgatók számára kínált tanulási lehetőségekről a nyilvánosságot tájékoztatja az intézmény által üzemeltetett honlap, a nyilvánosság számára készült Képzési Tájékoztató, valamint az intézmény által szervezett nyílt nap.

III. A főiskola további működésére vonatkozó javaslatok

1. Célszerű lenne a minőségbiztosítási szervezet formális aktivitásának növelése, különös tekintettel a hallgatók bevonására.
2. Javítsák a főiskola tájékoztatási tevékenységét, hogy az intézményt ismertebbé tegyék, csökkenjen a főiskola társadalmi elszigeteltsége (amit a C-SWOT-elemzésben is említettek), ez által nőhet a hallgatói létszám is.
3. Az új hallgatók személyes motivációjának erősítése érdekében a Diáktanács oktatók részvételével szervezett programjai hasznosak lehetnek.
4. Az új belépők előképzettségének nagyfokú eltérései rontják a képzés kezdeti hatékonyságát. Megfontolandó „áthidaló” kurzusok szervezése.
5. Javasolt, hogy az intézmény tárja fel és elemezze a hallgatói lemorzsolódás okait.
6. Meggondolandó a végzett hallgatók pályakövetésének formális bevezetése, esetleg más külső partnerek (fenntartó, munkáltatók) elégedettségének mérése is.
7. Az oktatói korfa javításával, fiatalítással az oktatók leterheltségének aránytalanságai is enyhülhetnek.
8. Hasznos lenne az elégedettségi vizsgálatok kiterjesztése az oktatókra is.

IV. A főiskolán folyó hitéleti képzések értékelése

Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola	Akkreditációs minősítés
<i>teológia</i> osztatlan mesterképzési szak (10 félév) szakindítási MAB határozat: 2006/9/XII.	2014/2/VII/6/1. sz. MAB határozat A A szak akkreditációja – a képzés akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2018. december 31-ig hatályos, 2016 szeptemberében indítandó követő (monitor) vizsgálat közbeiktatásával.

A képzési és kimeneti követelményeknek, valamint az akkreditációs feltételeknek való megfelelés

A képzési terv

A teológia osztatlan mesterszakon lelkipásztori, hittanár és keresztény eszmetörténet szakirányokon folyik képzés. Ezek az intézmény által kidolgozott, a KKK-ban nem vagy nem ilyen formában szereplő szakirányok a 2011. évi CCIV. törvény 108. § 29. pontja értelmében már nem minősülnek szakiránynak, legfeljebb specializációnak. A lelkipásztori szakirány jellegzetessége, hogy az intézményben megszűnt a papképzés, ezért ezen a szakirányon nem a papságra való felkészítés történik. A kredit- és az óraszámok megfelelnek az előírásoknak.

Személyi feltételek

A teljes munkaidős oktatók és a vendégoktatók aránya 3:1 (13:4), az összes minősített és a minősítéssel nem rendelkező oktatóé 2:1 (17:9), a teljes munkaidősök között a minősített és nem minősített oktatók aránya 13:8. A teljes munkaidős oktatók fele 45 évesnél fiatalabb. A tantárgyak száma 30 körüli, a tantárgyak felelősei néhány kivételtől eltekintve PhD fokozattal bíró vezető oktatók.

A képzéshez kapcsolódó kutatások, szakmai műhelyek

Az oktatók 2007 és 2012 között 104 magyar és 23 idegen nyelven írt publikációt jegyeznek, mindkét kategóriában 1-1 önálló kötetel.

A képzés infrastrukturális körülményei

A tantermek száma megfelelő. A tudományos konferenciákat, illetve az alkalmi rendezvényeket a főiskola dísztermében tartják. A könyvtárban 6 munkaállomás van. A Dél-Dunántúl egyetlen teológiai szakkönyvtárát a főiskola tartja fenn. A könyvtár az oktatók és a hallgatók szakirodalommal, információval való ellátásán túl regionális feladatokat is ellát teológiai szakterületen, és támogatja a Pécsi Egyházmegyében folyó hitoktatási tevékenységet elméleti és módszertani szakirodalommal.

A képzési létszám és kapacitás

Az Oktatási Hivatal adata szerint a szakon a képzési kapacitás 150 hallgató.

A képzési létszám a nappali tagozaton töretlenül emelkedik, 2011-ben 56 nappali tagozatos hallgatója volt a képzésnek. A levelező tagozaton évek óta 30 körül ingadozik a hallgatók száma.

A szak hallgatói

Az újonnan felvettek számarányai a képzésben lévő hallgatókéknak éppen fordítottjai: a nappali képzésben a 2009-es csúcs után évente 16 körül látszik stabilizálódni; a levelező képzésben 2010-re meredeken, 10 alá csökkent a felvettek száma, 2011-ben újra elérte a 10-et.

A képzési folyamat és eredményei

A kurzusok jellege és az értékelés módja

Elvárják a hallgatótól a külföldi szakirodalom használatát. A tananyagot, elsősorban a szemináriumok anyagát bővítik a szakterületen megjelenő új anyagokkal. A kis létszámú szeminárium-órákon irányítani tudják a hallgatói érdeklődést az újdonságok felé is. A keresztény eszmetörténet szakirány elméleti

szakembereket képez, a hallgatók nem végeznek gyakorlatot. A hittanár szakirányon a főiskola saját gyakorlóiskolájában végzik a tanítási gyakorlatokat, a lekipásztor szakirányon pedig egy-egy plébánián.

Az évközi értékelés alapja: az oktatók a félév kezdetén kötelezően közzéteszik a kurzussal kapcsolatos követelményrendszerüket, és a kurzust lezáró értékelés során ehhez igazodnak. Az önálló hallgatói munka (évfolyamdolgozatok, diplomadolgozat) értékeléséhez részletes szempontokat adnak. Az évfolyamdolgozatot egy-egy opponens is értékeli. A záróvizsga tematikája megfelelő.

A végzetek diplomaszerezés utáni pályája

A teológia szakon végzettjük még nincs. A munkaerőpiac az intézmény esetében az egyházmegyét, elsősorban a pécsi egyházmegyét, továbbá a katolikus iskolákat jelenti. A főiskola mindezekkel közvetlen kapcsolatokat ápol.

Minőségbiztosítás és minőségfejlesztés

Az egyes szakokon a képzés minőségfejlesztését a szakfelelős irányítja, az intézményi minőségbiztosítási rendszer felügyeli a minőségfejlesztés hatékony működését.

A felhasználói szempontok, kapcsolati formák

Jó kapcsolati forma a nyilvánossággal az ingyenesen terjesztett, illetve az intézményi honlapon is elérhető Képzési Tájékoztató. Informatív, részletes választ ad a jelentkezés előtt álló hallgató esetleges kérdéseire. Nyílt napokat is szerveznek, továbbá az oktatók Pécs meghatározó katolikus középiskoláiban mintaórákat tartanak a képzés iránti érdeklődés fokozására.

C-SWOT-analízis értékelése

Az elemzés reálisan tekinti át a korlátokat, a képzés erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit, és veszélyeit. Stratégiai következtetéseik végrehajtása jelentős lépés lehet a képzés minőségfejlesztésében.

A szak további működésére vonatkozó javaslatok

1. Tekintsék át, hogyan lehetne javítani a képzés gyakorlatorientáltságát. Ha mód van rá, akkor érdemes lenne több gyakorlóléssel (iskolával) létesíteni kapcsolatot,
2. Törekedni kell arra, hogy a kötelező tantárgyak felelősei az intézmény tudományos fokozattal bíró oktatói legyenek.

Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola	Akkreditációs minősítés
<i>katekéta-lelkipásztori munkatárs</i> alapképzési szak (6 félév) szakindítási MAB határozat: 2007/6/VIII/3/1.	2014/2/VII/6/2. sz. MAB határozat A A szak akkreditációja – a képzés akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2018. december 31-ig hatályos, 2016 szeptemberében indítandó követő (monitor) vizsgálat közbeiktatásával.

A képzési és kimeneti követelményeknek, valamint az akkreditációs feltételeknek való megfelelés

A képzési terv

A katekéta-lelkipásztori munkatárs alapképzési szakon katekéta és lelkipásztori munkatárs szakirányokon folyik képzés az intézményben. A kredit- és az óraszámok megfelelnek az előírásoknak. 2012-ben sajátos gyakorlati képzési tartalmat rendeltek hozzá a szakirányokhoz. A szemeszterdolgozatok rendje például szolgálhat más intézmények számára is.

Személyi feltételek

A teljes munkaidős oktatók és a vendégoktatók aránya 3:1 (13:4), az összes minősített és a minősítéssel nem rendelkező oktatóé 2:1 (17:9), a teljes munkaidősök között a minősített és nem minősített oktatók aránya 13:8. A teljes munkaidős oktatók fele 45 évesnél fiatalabb. A tantárgyak száma 30 körüli, a felelősök egy-egy kivételtől eltekintve PhD fokozattal bíró vezető oktatók.

A képzéshez kapcsolódó kutatások, szakmai műhelyek

A teológia szaknál és az intézményi részben írtakhoz képest nincs speciális elem.

A képzés infrastrukturális körülményei

A teológia szaknál és az intézményi részben írtakhoz képest nincs speciális elem.

A képzési létszám és kapacitás

Az Oktatási Hivatal adata szerint a szakon a képzési kapacitás 150 hallgató.

A képzési létszám csökkenését már az előző MAB jelentés is problémának láttatta. 2008-ban és 2009-ben mindössze 25-25 hallgatója volt a képzésnek, a nappali és a levelező tagozaton összesen. Ez után lassú emelkedés tapasztalható, a statisztika szerint 2011-ben éppen úgy 32 hallgatójuk volt, mint 2007-ben.

A szak hallgatói

A meredeken csökkenő trend a 2008-as mélypont után stabilizálódni látszik évente 8-8 fő újonnan felvett hallgató körül a nappali, illetve a levelező képzésben, ám ezek a számok messze elmaradnak a 25-25 fős tervezett hallgatói létszámtól. A szakon eddig mindössze 2 fő szerzett diplomát.

A képzési folyamat és eredményei

A kurzusok jellege és az értékelés módja

A tananyagot, elsősorban a szemináriumok anyagát bővítik a szakterületen megjelenő új anyagokkal. A kis létszámú szemináriumokon irányítani tudják a hallgatói érdeklődést az újdonságok felé is. A 3. félévtől kezdve a kutatómódszertan kurzusokkal bevezetik a hallgatókat a kutatási folyamatba, ezzel felkészítve az érdeklődő/elhivatott hallgatókat a mesterképzésre.

Az évközi értékelés alapja: az oktatók a félév kezdetén kötelezően közzéteszik a kurzussal kapcsolatos követelményrendszerüket, és a kurzust lezáró értékelés során ehhez igazodnak. Az önálló hallgatói munka (évfolyamdolgozatok, diplomadolgozat) értékeléséhez részletes szempontokat adnak. Az évfolyamdolgozatot egy-egy opponens is értékeli. A záróvizsga tematikája megfelelő.

A végzetek diplomaszerzés utáni pályája

A katekéta szakon eddig két fő végzett. A munkaerőpiac az intézmény esetében az egyházmegyét, elsősorban a Pécsi Egyházmegyét, továbbá a katolikus iskolákat jelenti. A főiskola mindezekkel közvetlen kapcsolatokat ápol.

Bíznak abban, hogy a képzés iránti érdeklődés – ha alacsonyabb szinten is – fennmarad, bár tapasztalják, hogy a hallgatók már a képzés időszakában attól függetlenül, egzisztenciális okokból helyezkednek el.

Minőségbiztosítás és minőségfejlesztés

A szakok között a minőségfejlesztés tekintetében nincs eltérés, az egyes szakokon a képzés minőségfejlesztését a szakfelelős irányítja, az intézményi minőségbiztosítási rendszer felügyeli a minőségfejlesztés hatékony működését.

A felhasználói szempontok, kapcsolati formák

Miután a katekéta képzés az intézményben nem a hittanár-nevelő tanár képzés bemeneti szakja, az intézmény szenátusa 2012-ben ajánlást intézett a pécsi püspökhöz arról, milyen hitéleti munkakörökhöz milyen végzettséget kívánjon meg. A felhasználói szempontok és külső kapcsolatok tekintetében a katekéta-lelkipásztori munkatárs alapképzési szakról ezen felül ugyanaz mondható el, mint a teológia szakról.

C-SWOT-analízis értékelése

Az elemzés reálisan tekinti át a korlátokat, a képzés erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit, és veszélyeit. Stratégiai következtetések végrehajtása jelentős lépés lehet a képzés minőségfejlesztésében.

A szak további működésére vonatkozó javaslatok

1. Tekintsék át, hogyan lehetne javítani a képzés gyakorlatorientáltságát. Ha mód van rá, akkor érdemes lenne több gyakorlóléssel létesíteni kapcsolatot,
2. Törekedni kell arra, hogy a kötelező tantárgyak felelősei az intézmény tudományos fokozattal rendelkező oktatói legyenek.

Függelék

A Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola által folytatott képzések

Hitéleti képzési terület

osztatlan mesterképzés

teológia (N,L)

alapképzés (BA)

katekéta-lelkipásztori munkatárs (N,L)

A látogató bizottság tagjai:

elnök: **Kránitz Mihály**, egyetemi tanár, PPKE

tagok: **Reuss András**, prof. emer. EHE

Takács Gyula, egyetemi magántanár, PPKE

Kovács Árpád, minőségügyi szakértő

Gulyás Tibor egyetemi hallgató, PTE

A látogatás MAB referense: Czilli Máté

A látogatás időpontja: 2013. május 3.